

Länsförsäkringar AB

Klimatrapport

2019

*I enlighet med Task Force on Climate-related
Financial Disclosures (TCFD) rekommendationer*

Länsförsäkringar

Om Länsförsäkringar

Länsförsäkringar AB ägs till 100 procent av länsförsäkringsbolagen, som i sin tur ägs av sina försäkringskunder. Förutom moderbolaget Länsförsäkringar AB omfattar Länsförsäkringar AB-koncernen Länsförsäkringar Sak, Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Fondliv och Länsförsäkringar Liv samt dotterbolag till dessa. Länsförsäkringar Liv konsolideras inte i koncernen eftersom resultatet tillfaller försäkringstagarna.

Länsförsäkringar AB har länsförsäkringsbolagens uppdrag att bedriva gemensamma affärer inom bank och försäkring, bedriva

strategiskt utvecklingsarbete och ge service till bolagen inom områden som skapar effektivitet och skalfördelar – allt för att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

Denna klimatriskrapport avser Länsförsäkringar AB-koncernens klimatrelaterade risker och möjligheter. Strukturen följer rekommenderad klimatriskrapportering som beskrivs nedan. Ambitionen är att följa utvecklingen av god redovisningspraxis efter hand som den växer fram.

3,9 miljoner kunder

23 lokala länsförsäkringsbolag

Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB	Länsförsäkringar Bank AB	Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB	Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB
Länsförsäkringar Grupplivförsäkring AB	Länsförsäkringar Hypotek AB		
Länsförsäkringar Sak Fastighets AB	Wasa Kredit AB		
Agria Djurförsäkring	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB		

Innehåll

- 3 Om Länsförsäkringar
- 4 Klimatrisk en stor utmaning
- 5 Styrning
- 6 Strategi
- 8 Riskhantering
- 10 Mätetal och mål

Länsförsäkringar ABs Klimatrapport 2019 är framtagen under hösten 2019 baserat på Task Force of Climate-related Financial Disclosures (TCFD) rekommendationer.

Klimatrisk en stor utmaning

Klimatrisk är det hållbarhetsområde som utgör den största utmaningen för Länsförsäkringar AB. Bolaget strävar efter att begränsa och minska risken för klimatpåverkan i hela verksamheten och arbetar därför med klimatrisk utifrån två dimensioner; dels genom att anpassa verksamheten utifrån de klimatrelaterade risker som Länsförsäkringar AB exponeras mot, dels genom att minska verksamhetens eget avtryck genom bolagets klimatsmarta vision.

Task Force of Climate-related Financial Disclosures

Mot bakgrund av Parisavtalet 2015 tillsatte G20s finansministrar och centralbankschefer genom det internationella organet Financial Stability Board (FSB) en kommitté, Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), med uppdrag att ta fram rekommendationer för rapportering av klimatrelaterade risker och möjligheter. I juni 2017 publicerades TCFDs frivilliga rekommendationer. Sedan dess har över 500 internationella och svenska organisationer, inklusive Länsförsäkringar AB, ställt sig bakom initiativet, som på sikt förväntas utvecklas till en standard för klimatrapporering.

Länsförsäkringar Sak deltar under 2019–2020 i United Nations Environment Programme – Finance Initiatives (UNEP FI) pilotprojekt som drivs av Principer för hållbara försäkringar (PSI) med syfte att utveckla analytiska redskap för att beräkna och rapportera klimatrisker i försäkringsbranschen. Projektet är i linje med TCFDs rekommendationer och syftar särskilt till att bidra till områdena Strategi samt Mätetal och mål i figuren nedan. Projektet innebär dessutom en möjlighet att utbyta erfarenheter och få bättre förståelse för klimatrisker ur ett globalt perspektiv tillsammans med de 19¹⁾ andra ledande försäkringsbolagen som deltar i projektet.

Läs mer om UNEP FI och pilotprojektet på unepfi.org/psi

TCFDs rekommendationer utgår från fyra tematiska områden som beskriver hur en organisation styr, identifierar och hanterar klimatrisker.

¹⁾ Antal försäkringsbolag i pilotstudien var per september 2019 inte fastställt då fler medlemmar var på väg in i projektet.

Styrning

Här beskrivs styrelsens interna styrning samt ledningens hantering av klimatrelaterade risker och möjligheter.

Länsförsäkringar AB bedömer att klimatrisk i högsta grad är en relevant risk med påverkan på verksamheten. Därför ska de beaktas och styras på samma sätt som övriga risker. Klimatriskarbetet är en del av Länsförsäkringar ABs hållbarhetsarbete och riskhantering. Bolaget arbetar med klimatrisk både utifrån verksamhetens påverkan på klimatet och klimatets påverkan på verksamheten. Denna rapport fokuserar, i linje med TCFDs rekommendationer, på det sistnämnda.

Länsförsäkringar ABs styrelse har det övergripande ansvaret för styrningen av bolagets hållbarhetsarbete och beslutar årligen om Hållbarhetspolicyn vilket är områdets främsta styrdokument. Hållbarhetspolicyn identifierar klimatrisk som det mest prioriterade området. Länsförsäkringar AB har en klimatsmart vision och bolaget arbetar därför aktivt för att minska klimatpåverkan och klimatriskerna i sin verksamhet. Den klimatsmarta visionen innebär att bolaget ska minska investeringar som bidrar negativt till klimatförändringar samt öka investeringar i bolag som bidrar positivt till klimatet. Visionen innebär även att målbilden är att bolagets investeringar ska vara minst i linje med att begränsa klimatförändringen till 2°C.

Länsförsäkringar AB-koncernens styrelser har skrivit under flera styrande FN-initiativ: Global Compact, FNs principer för ansvarsfulla investeringar (PRI) och Principer för hållbara försäkringar (PSI). Principerna i dessa initiativ vägleder verksamhetens inriktning på hållbarhetsarbetet.

Klimatrisk är en identifierad risk i Länsförsäkringar ABs riskhanteringssystem. Klimatrisk rapporteras och följs upp tillsammans med övriga risker som hanteras inom riskhanteringssystemet. Med klimatrisk avses de risker som klimatförändringarnas konsekvenser kan medföra på bolagets affärsverksamhet. Klimatrisker kan materialiseras antingen genom fysiska risker, som fler inslag av extremväder och gradvis höjda havsnivåer, eller genom omställningsrisker, som regulatoriska, politiska och marknadsmässiga förändringar relaterade till övergången mot ett koldioxidsnålt samhälle.

Sedan 2019 rapporteras klimatrisk till styrelsen minst en gång per år. Metoderna är fortfarande under utveckling, läs mer under avsnittet mätetal och mål.

Fortsatt arbete

Styrelseutbildningar kring TCFDs rekommendationer har påbörjats. Vartefter vår implementering av TCFDs rekommendationer utvecklas kommer vi alltmer att fokusera på hur de bäst anpassas till Länsförsäkringar ABs verksamhet och till hur vi rapporterar övriga risker och finansiell information.

Strategi

Här beskrivs de klimatrelaterade risker och möjligheter som Länsförsäkringar AB har identifierat på kort, medellång och lång sikt. Därtill beskrivs effekterna av klimatrelaterade risker och möjligheter på organisationens verksamhet och strategi.

Klimatrisk har en påverkan på försäkringsaffären, kreditgivningen och investeringarna för Länsförsäkringar AB. Kartläggning av klimatrelaterade risker och möjligheter samt av bolagets direkta och indirekta påverkan i värdekedjan genomförs återkommande och behandlas årligen i hållbarhetskommittén. Väsentliga klimatrisker identifieras dels med stöd av TCFD-rekommendationernas exempelrisker, dels med input från Länsförsäkringar ABs viktigaste intressenter: kunder, ägare, medarbetare, leverantörer, samarbetspartner, branschorganisationer, intresseorganisationer, myndigheter och investerare. Riskerna kategoriseras sedan utifrån hur stor sannolikheten är att de inträffar och hur stora konsekvenser de medför enligt befintligt ramverk för kvalitativa risker.

I följande stycken beskrivs de klimatrisker som identifierats för olika delar av Länsförsäkringar ABs verksamhet tillsammans med bolagets strategier för att hantera dessa risker.

Klimatrisker inom investeringar

Länsförsäkringar Fondförvaltning förvaltar Länsförsäkringars egna fonder och kapitalförvaltningsenheten förvaltar investeringar för bolagets institutionella portföljer. Inom dessa verksamhetsområden har flera omställningsrisker identifierats vilka bedöms som betydande framförallt på kort sikt (1–5 år). Dels finns regulatoriska risker då de regelverk som Länsförsäkringar AB berörs av kan stramas åt i syfte att uppnå hållbar utveckling. EU verkar för att lagstifta om en hållbar finansmarknad och Finansinspektionens uppdrag att granska metoder för klimatrisker kommer sannolikt att ställa krav på mätning och hantering. Dels kan ökade regleringar av produkter och tjänster innebära förluster i form av minskad efterfrågan i bolag vi investerar i, dels ökade driftskostnader, exempelvis genom högre krav på compliance- och riskhanteringsfunktioner.

Länsförsäkringar AB ser risker i att investera i bolag som baserar verksamheten på fossila bränslen och andra bolag med stor klimatpåverkan. Från ett omvänt perspektiv finns det investeringsmöjligheter i företag och lösningar som begränsar klimatförändringar. Energisektorn står för en betydande del av de globala utsläppen vilket leder till att Länsförsäkringar AB förutspår stora klimatrelaterade omställningar inom den sektorn. Riskerna i den fossilberoende energisektorn är särskilt tydliga där flera faktorer, som riktade regelverk, striktare lagstiftning och effektivare teknikutveckling, gör att de förnybara energialternativen blir mer konkurrenskraftiga.

Med stor sannolikhet kommer utsläpp i högre grad att prissättas genom koldioxidskatt eller system för handel av utsläppsrätter. Därtill finns en risk att priser på råvaror påverkas som en effekt av ändrade konsumtionsmönster och regleringar. Dessa marknadsomställningar påverkar, förutom energisektorn, även fler sektorer, däribland transport-, vatten- och jordbrukssektorn. Länsförsäkringar AB investerar i flera av dessa sektorer och marknadsomställningarna utgör därmed en risk.

Regulatoriska risker är nära länkade till marknadsrisker då regleringar av befintliga produkter och tjänster påverkar efterfrågan negativt på marknaden. Denna påverkan på efterfrågan, tillsammans med andra förändrade konsumtionspreferenser, kan leda till minskad efterfrågan på icke hållbara varor och tjänster eller till att vissa tillgångar bli så kallat strandade¹⁾.

För Länsförsäkringars egna fonder och för investeringsportföljerna innebär den klimatsmarta visionen ett systematiskt arbete med att reducera både fysiska risker och omställningsrisker. Det innebär att fossila bolag och andra bolag med stora klimatrisker och klimatpåverkan ska analyseras och hanteras. Parallellt är Länsförsäkringar ABs målsättning att öka andelen hållbara investeringar och därigenom stödja övergången till ett mer hållbart och klimatsmart samhälle, samtidigt som risken för strandade tillgångar eller andra förluster på grund av förändrade efterfrågemönster därigenom minskas. Sammanfattningsvis utgör Länsförsäkringar ABs investeringsstrategi från att välja in, välja bort och påverka med klimatrisker i åtanke.

Klimatrisker i kreditgivningen

Länsförsäkringar Bank erbjuder banktjänster till privatpersoner, lantbruk och småföretag. Största delen av utlåningen, 77 procent per 31 december 2018, är bostadsfinansiering. Förutom bostadsfinansiering erbjuds även utlåning till bostadsrättsföreningar och till flerbostadshus samt småföretag. Länsförsäkringar Bank är även en stor aktör inom lantbruksutlåning i Sverige.

Liknande regulatorisk risk som beskrivs under investeringsaffären har identifierats för kreditgivningsaffären. Risken för hårdare klimatrelaterad lagstiftning, samt risk för krav på mätning av klimatrisker, kan även komma från de regelverk och den tillsyn som bankverksamheten omfattas av. Vad gäller marknadsrelaterad omställningsrisk så har bankverksamheten identifierat möjligheter kring framtagandet av gröna bankprodukter, tex gröna lån och miljöfinansiering.

Fysiska klimatförändringar kan påverka låneaffärens kreditrisk i två avseenden; dels värdet på säkerheten för lånet, dels kredittagarnas återbetalningsförmåga. Största delen av Länsförsäkringar Banks kreditgivning sker med fastigheter som säkerhet och värdet på dessa riskerar att sjunka i områden som exempelvis drabbas av frekventa naturskador eller höjda vattennivåer. Länsförsäkringar Bank finansierar även olika verksamheter inom småföretag och lantbruk där klimatrelaterade risker kan förekomma. Lantbrukens kreditvärdighet kan till exempel försämrats på grund av lägre inkomster som orsakats av klimatrelaterade förändringar. Hushållens återbetalningsförmåga kan påverkas genom ökade försäkringskostnader eller ökade miljöskatter och -avgifter.

Att ställa höga krav på kundernas återbetalningsförmåga och på säkerheternas kvalitet utgör grunden för en ansvarsfull kredit-

¹⁾Strandade tillgångar är ett begrepp som innebär att tillgångar skrivs ner som värdelösa då de genererar för stora miljöskostnader.

givning. Kreditgivningen till såväl privatpersoner som företag är väl diversifierad. Utlåningen till företag sker främst till små företag där klimatrelaterade risker är mindre än för större företag. Länsförsäkringar Bank har mycket begränsad utlåning till storföretagssektorn där hållbarhetsriskerna typiskt sett är större. Ingen utlåning sker till företag inom fossil energiproduktion.

Klimatrisker i försäkringserbjudandet

Länsförsäkringar Sak kompletterar länsförsäkringsbolagens erbjudande med specialprodukter för att möta kundernas behov och startar nya affärer som sedan kan föras ut till länsförsäkringsbolagen². Målgrupperna är privatpersoner, djurägare, företag och lantbruk. Inom sakförsäkringsverksamheten identifieras framförallt fysiska risker kopplade till ökade skadekostnader och att riskbedömningar kommer att bli mer komplexa, men även omställningsrisker bedöms kunna drabba affären. Ett exempel på regulatorisk risk är att en strukturell förändring på försäkringsmarknaden, för att kunna hantera den ökade klimatrisk som inte ryms inom nuvarande affärsmodeller, bedöms som trolig på längre sikt. I Norge och Kalifornien finns exempelvis tvingande naturkatastrofpooler för att säkra försäkringsersättning i särskilt klimatpåverkade områden. Implementering av ett liknande system i Sverige skulle medföra en ny riskbild för Länsförsäkringar ABs försäkringsaffär.

De fysiska klimatrisker som Länsförsäkringar ABs försäkringsaffär exponeras mot kan vara av både akut och bestående karaktär och antas bli påtagliga framförallt på längre sikt jämfört med omställningsrisker. De akuta klimatriskerna består av mer frekventa och allvarliga naturskadepooler som översvämningar, skogsbränder och vinterskador. De bestående är långvariga klimatförändringar som exempelvis havsnivåhöjningar. Dessa klimatförändringar innebär en risk för ökade skadekostnader för klimatrelaterade försäkringskostnader, med stora variationer mellan åren och över olika

delar av landet. Länsförsäkringar AB exponeras mot denna risk framförallt via Länsförsäkringar Saks delaktighet i länsförsäkringsbolagen gemensamma återförsäkringslösningar samt via mottagen återförsäkring.

Den internationella återförsäkringsmarknaden, där Länsförsäkringar Sak är verksam, kan drabbas negativt av att väderfenomen kan orsaka så omfattande skador att återförsäkrare får sänkt rating eller går omkull på grund av en försvagad finansiell ställning orsakad av omfattande skador. En annan effekt kan bli att kostnaden för att återförsäkra väderrelaterade händelser ökar kraftigt.

Omställningsproblemen för att hantera klimatrelaterade risker innebär i många avseenden en ny situation. Länsförsäkringar Saks försäkringsverksamhet hanterar klimatrelaterade risker framförallt genom ett brett försäkringserbjudande, och kan förhindra eller minska klimatrisker genom ett aktivt skadeförebyggande arbete. Den breda försäkringsverksamheten inkluderar en återförsäkringsaffär både internationellt och inom länsförsäkringsgruppen. Länsförsäkringsgruppen har en naturlig möjlighet att dela risker mellan de olika länsförsäkringsbolagen och därigenom skydda verksamheten mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Även i det skadeförebyggande arbetet arbetar Länsförsäkringar AB-koncernen, tillsammans med hela länsförsäkringsgruppen, med kunskapsöverföring för att identifiera och minska riskerna för att drabbas av naturskador. På samtliga länsförsäkringsbolag finns en naturskadesamordnare samt en plan för att förebygga naturskador.

Direkta utsläpp från verksamheten

Länsförsäkringars egna direkta utsläpp är relativt begränsade och består främst av tjänsteresor, uppvärmning och kylning av lokaler samt övrig elförbrukning. Målsättningen är att ständigt minska utsläppen, bland annat genom att minska antal tjänsteresor med flyg.

Fortsatt arbete

Arbetet med att identifiera och värdera klimatrelaterade risker är ett pågående arbete som kommer att fortsätta även framöver. Fram till nu har kartläggningen fokuserat på verksamhetens risker. Framgent kommer vi att lägga mer fokus på de möjligheter som klimatförändringar och klimatomställningar medför. Vi kommer fortsätta att utveckla verktyg så att det blir enklare och mer standardiserat för Länsförsäkringar ABs verksamhetsområden att identifiera och värdera sina klimatrelaterade risker och möjligheter.

² Denna rapport hanterar klimatrisker för Länsförsäkringar AB med dottrar och inkluderar inte direkt Länsförsäkringsbolagens klimatriskexponering.

Riskhantering

Här beskrivs Länsförsäkringar ABs processer för att identifiera, utvärdera och hantera klimatrelaterade risker samt hur riskerna integreras i organisationens övergripande riskhantering.

För att löpande säkerställa god hantering av risker har Länsförsäkringar AB ett ramverk för identifiering av risker. Klimatrisk är inkluderat i ramverket som ska tillämpas vid alla beslut som kan förväntas få en väsentlig påverkan på riskbilden genom förändrad lönsamhet, riskprofil, organisation eller varumärke. Detta innebär att klimatrisker utvärderas löpande och beaktas i väsentliga fall i beslutsunderlag till ledning, styrelse eller styrgrupp på motsvarande nivå.

Utöver hållbarhetskommittén finns en klimatriskgruppering ledd av Risk Management med representanter från samtliga affärsområden. Syftet med grupperingen är att på en övergripande nivå sammanställa de klimatrisker som respektive affärsenhet är utsatt för och identifiera beroenden mellan dessa för att kunna ge en samlad bedömning av koncernens klimatriskexponering.

Med felaktigt utformade regelverk riskerar omställningsriskerna att öka utan att få någon positiv klimateffekt. Länsförsäkringar AB arbetar därför aktivt med påverkan i internationella och nationella regelverksarbeten för att säkerställa att utformningen av kommande regelverk uppfyller ändamålet med lagstiftningen.

Riskhantering investeringar

Länsförsäkringar AB arbetar med att identifiera och minska klimatrisker i sina investeringar genom en systematisk process för förvaltarurval, investeringsanalyser, påverkansdialoger och val av investeringar. Genom att integrera hållbarhetsfrågor i investeringsanalyser och -beslut kan klimatrisker minskas samtidigt som investeringsmöjligheter identifieras.

Fondbolagets svenska tillgångar förvaltas av interna förvaltare. Övriga investeringar förvaltas av externa förvaltare genom fonder och diskretionära mandat. Målsättningen är att välja externa förvaltare som integrerar hållbarhet i förvaltningen och ägararbetet. Vid upphandling av nya förvaltare ställs hållbarhetskrav som sedan följs upp årligen.

För Länsförsäkringar ABs egna svenska aktie- och räntefonder är hållbarhets- och klimatanalyser en integrerad del i investeringsprocessen. Information från bolag samlas in genom ett standardiserat frågeformulär och kompletteras med egen analys av rapportering, uppföljande möten och extern analys när sådan finns tillgänglig. Bolagen ges ett hållbarhetsbetyg med skala icke godkänt till väl godkänt. Målet är att alla innehav i fonderna ska ha ett hållbarhetsbetyg och att majoriteten av innehaven i fonderna ska ha ett hållbarhetsbetyg med betyget väl godkänt.

Länsförsäkringar AB för dialoger med bolag, i vilka man gör investeringar, kring klimat- och hållbarhetsfrågor i syfte att påverka bolagen att agera ansvarsfullt. Dialoger förs både reaktivt när en incident har inträffat och i förebyggande syfte. Om dialogen inte når avsett resultat kan innehavet avyttras. Även förebyggande dialoger förs med bolag i syfte att säkerställa att de hanterar sina klimat- och hållbarhetsrisker. Under 2018 gick Länsförsäkringar AB med i investeringsinitiativet Climate Action 100 för att påverka de 100 största utsläpparna av växthusgaser globalt.

En del av Länsförsäkringars ABs klimatriskhantering är att inte investera i bolag som baserar sin verksamhet på fossila bränslen.

Länsförsäkringar Global Hållbar

Investerar i bolag som är:

Stabila

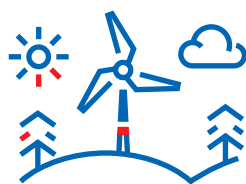
Låg sannolikhet för negativa incidenter.

Trendsättare

Definierar best practice och driver utvecklingen inom sin sektor.

Förbättrare

Ökar sitt värde genom att minska sina hållbarhetsrisker.

Länsförsäkringar FossilSmart

Exkluderar bolag som utvinner eller producerar fossila bränslen.

Överviktar bolag med låga utsläpp av koldioxid inom respektive sektor.

Länsförsäkringar Sverige Aktiv

Fonden är Svanenmärkt vilket innebär att den placerar i företag som aktivt arbetar med hållbarhet.

Investerar inte i fossila bränslen; utvinning, produktion och elförsörjning.

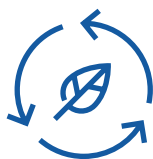
Minst 50 procent av innehaven i fonden är bolag med högt hållbarhetsbetyg.

Gränsen för investeringar i kolbolag sänktes i September 2019 från 20 procent till max fem procent omsättning. Det innebär att bolag med mer än fem procent av sin omsättning från utvinning av olja från oljesand samt gruv- och energibolag där mer än fem procent av omsättningen kommer från förbränningskol nu exkluderas från fonder och diskretionära institutionella mandat. Undantag från exkludering kan göras för de bolag som har gjort åtagande mot Parisavtalets 2°C-mål och/eller vars andel av omsättningen från förnybar energiförsörjning överstiger omsättningen från energiförsörjning med fossila bränslen. Exkluderingen av kol- och oljesandbolag innebär att totalt 167 bolag är uteslutna från investeringarna.

För att öka andelen klimatsmarta investeringar, och för att samtidigt möta en ökad grön efterfrågan från våra kunder, lanserades under 2019 en hållbar företagsobligationsfond (Länsförsäkringar Hållbar Företagsobligation) och under 2018 en fossilsmart fond (Länsförsäkringar FossilSmart) och en Svanenmärkt Sverigefond (Länsförsäkringar Sverige Aktiv). Sedan tidigare erbjuds även fonden Länsförsäkringar Global Hållbar som investerar i bolag som bland annat satsar på hållbarhet genom att minska sina utsläpp, bidra till energieffektivisering eller ställa om till förnyelsebar energi.

Riskhantering bank

Länsförsäkringar Bank arbetar aktivt med att kunna erbjuda produkter i linje med kundernas efterfrågan på gröna bankprodukter. Under 2018 inleddes ett arbete med att utreda bankens möjligheter att erbjuda kunder gröna lån. Gröna lån innebär att kunder har möjlighet att, till en rabatterad ränta, finansiera boende i olika former av miljöcertifierade fastigheter eller finansiera aktiviteter som främjar omställningen till ett mer miljövänligt samhälle. Arbetet fortsätter 2020 med målsättning att kunna erbjuda gröna lån framgent.

Länsförsäkringar Hållbar Företagsobligation

Investerar inte i fossila bränslen;
utvinning, produktion och
elförsörjning.

Minst 90% av innehaven i fonden
är antingen gröna obligationer eller
obligationer utgivna av företag med
høgt hållbarhetsbetyg.

Riskhantering försäkring

För att minska risken för ökade skadekostnader för väderrelaterade försäkringsskador fokuserar riskhanteringen inom Länsförsäkringar Saks försäkringsverksamhet på att förutspå och förebygga sådana skador. I arbetet med att förebygga naturskador ingår att analysera omvärlden och att följa den vetenskapliga och tekniska utvecklingen. Länsförsäkringar AB arbetar, tillsammans med länsförsäkringsgruppen, med att informera och utbilda medarbetare, kunder, myndigheter och beslutsfattare i samhället för att påverka utvecklingen mot ett robustare samhälle. Råden handlar om hur man bäst förbereder sin fastighet, sin skog, sig själv och sin familj för att minimera riskerna för naturskador.

Arbetet med förebyggande åtgärder syftar till att minska försäkringsriskerna i utsatta områden.

Utifrån Länsförsäkringars målsättning att skapa ett robustare samhälle finns goda möjligheter att påverka kommuner och länsstyrelser i deras planering och byggande. Med hjälp av Länsförsäkringars statistik kan riskområden identifieras. Länsförsäkringar AB undersöker möjligheterna att införa bättre hjälpmedel för att geografiskt beskriva riskexponeringen. En sådan kartläggning ger klara möjligheter att påverka såväl enskilda fastighetsägare som kommuner i sin hantering av naturskaderisker.

Trots den riskhantering som görs för att förebygga klimatrelaterade risker och skador behövs ökad kunskap. Länsförsäkringar Sak gick under 2018 som enda svenska bolag med i det internationella FN-projektet kring klimatrisker i försäkringsbranschen som beskrevs i inledningen. Målsättningen är att projektet ska ta fram metoder och modeller för hur framtida klimatscenarier kan påverka branschen.

Fortsatt arbete

I Länsförsäkringar AB-koncernens senaste "Egen risk- och solvensanalys" (ERSA) ingick ett naturskadescenario med ökad frekvens av allvarliga naturskador med avsikt att illustrera tilltagande fysiska klimatrisker. I kommande ERSA kommer vi att utveckla ett sådant scenario samt addera effekter av klimatrelaterade omställningsrisker.

Mätetal och mål

Här beskrivs vilka mätetal och mål Länsförsäkringar AB använder för att bedöma klimatrelaterade risker och möjligheter i linje med strategi och riskhanteringsprocess.

Mätetal för att bedöma klimatrelaterade risker och möjligheter utvecklas ständigt. Länsförsäkringar AB har som ambition att både följa upp de mätetal som används i dag samt att utvärdera nya

mätetal vartefter de utvecklas. I tabellen nedan sammanfattas de viktigaste mätetalen som används för att bedöma klimatrelaterade risker i nuläget.

Mätetal	Verksamhetsområde	Mätmetod	Typ av klimatrisk
Koldioxidavtryck investeringar tCO ₂ e	Investeringar	Exponeringsdata	Omställningsrisk
Klimatscenarioanalys, Beyond Ratings	Investeringar	Scenarioanalys	Omställningsrisk
Kostnadsstresser koldioxidutsläpp	Investeringar	Stresstest	Omställningsrisk
Stressad skadekostnad	Försäkring	Scenarioanalys	Fysisk klimatrisk
Stressad bolåneportfölj	Kreditgivning	Scenarioanalys	Fysisk klimatrisk

Mätvärden kring klimatrisk i investeringar

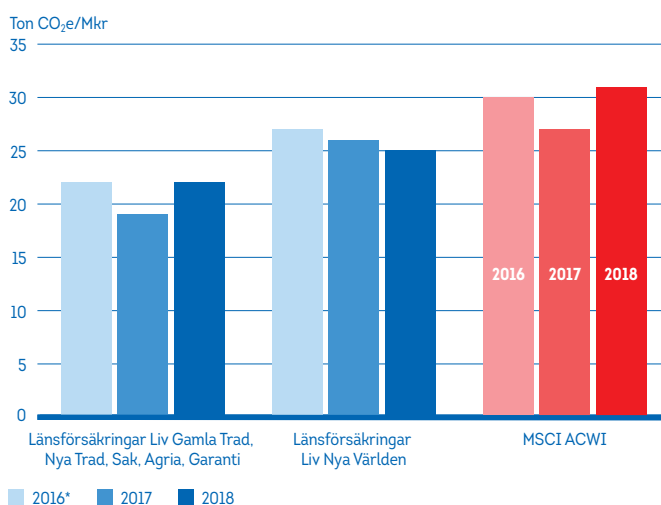
Rapportering av koldioxidavtryck

Som en del i arbetet med klimatrisker i förvaltningen beräknar Länsförsäkringar AB regelbundet koldioxidavtrycket från innehaven i koncernens investeringsportföljer. Koldioxidavtrycket från investeringsportföljerna ger ett underlag för att bedöma klimatomställningsrisker. Analysen utgör en del av arbetet med att förstå och på sikt kunna minska klimatpåverkan i våra investeringar. Att beräkna och rapportera koldioxidavtrycket är också en del av Länsförsäkringar ABs åtagande till FN-initiativet Montreal Carbon Pledge. Initiativet

innebär att vi tillsammans med investerare världen över förbinder oss att mäta och redovisa koldioxidavtryck för våra investeringar. Tidigare år har avtrycket endast inkluderat portföljernas noterade aktier men från och med den senaste mätningen ingår även Statsobligationer och obligationer från över- och mellanstatliga organisationer (förkortas med engelskans "SSA") samt direktägda skogsinnehav. Hela klimatrapporten för Länsförsäkringar ABs institutionella portföljer finns att läsa på vår hemsida.

Koldioxidavtryck för noterade aktier, jämfört med valt benchmark

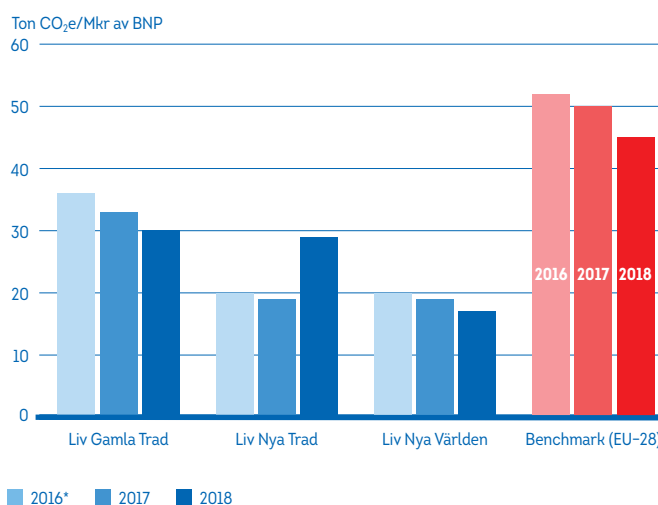
per 31 december 2018

*2016 beräknades inte avtrycket för Länsförsäkringar Liv Gamla Trad, Sak samt Agria.

Koldioxidavtryck för Statsobligationer och obligationer från över- och mellanstatliga organisationer (SSA-innehav), jämfört med valt benchmark

per 31 december 2018

³⁾ Utsläppsdata kommer från den brittiska analysfirman Trucost. Trucost använder data för de växthusgaser som ingår i Greenhouse Gas Protocol Corporate Standard, omräknat till koldioxidekvivalenter. Data avser direkta utsläpp samt indirekta utsläpp från konsumtion av el, värme och ånga, enligt standarden benämnda scope 1 och 2-utsläpp. Data för företags indirekta (scope 3), kopplat till exempelvis produkters användning eller till leverantörskedjan, ingår inte i underlaget och beräkningen. För många sektorer återfinns en stor del av klimatutsläppen just indirekt. På grund av begränsad tillgång på data och metodmässiga utmaningar i beräkningen av dessa utsläpp rekommenderar Svensk Försäkring för närvarande att inte inkludera indirekta utsläpp (scope 3) i koldioxidavtrycket.

Noterade aktier

Koldioxidavtrycket för noterade aktieinnehav i Länsförsäkringar ABs investeringsportföljer, per 31 december 2018, var mellan 22 och 25 ton CO₂e/Mkr¹⁾ intäkter. Koldioxidavtrycket för samtliga portföljer är lägre än valt jämförelseindex, som mest 30 procent effektivare i relation till det globala jämförelseindexet MSCI ACWI. Att portföljerna relativt sett är mer koldioxideffektiva innebär att aktieinnehaven vid mättillfället släppte ut mindre CO₂e i förhållande till intäkter, i jämförelse med bolagen i index.

Statsobligationer och obligationer från över- och mellanstatliga organisationer (SSA-innehav)

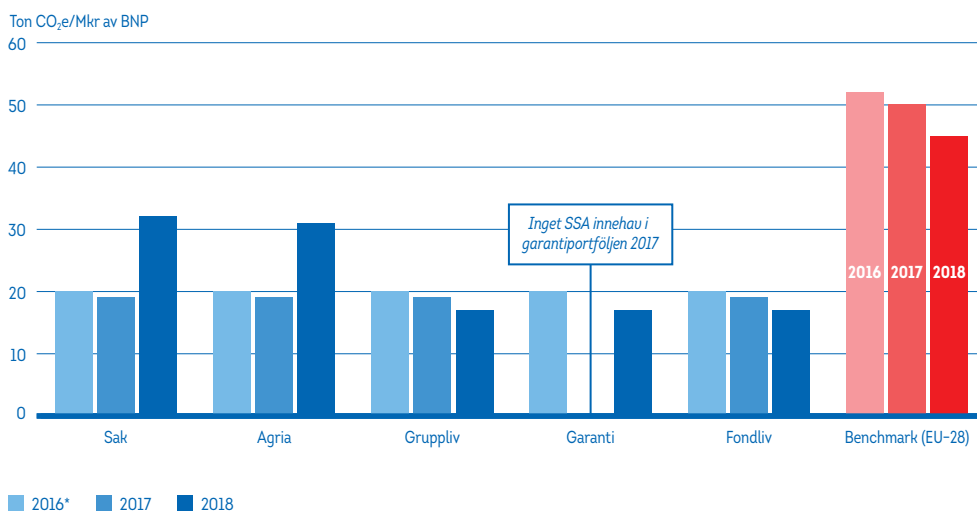
Koldioxidavtrycket för SSA-innehav i de olika portföljerna, per 31 december 2018, var mellan 17 och 32 ton CO₂e /Mkr²⁾ BNP, vilket är upp till 60 procent effektivare än valt jämförelseindex (EU 28). Resultatet visar att koldioxidavtrycket i samtliga portföljer är signifikant lägre än valt jämförelseindex (EU 28). Det innebär att de länders ekonomier Länsförsäkringar ABs portföljer har investeringar i är mindre koldioxidintensiva i jämförelse med EU-regionen som helhet (BNP viktat). Kapitalförvaltningen på Länsförsäkringar AB har arbetat med att öka investeringar i gröna obligationer utgivna av bland annat över- och mellanstatliga organisationer då de bidrar till tydliga miljönyttor, bland annat i form av utsläppsminskningar. Vid investeringar i gröna obligationer sker en omallokering från i huvudsak statsobligationer, vilket i mätningen leder till en ökning av koldioxidavtrycket i några portföljer: Liv Nya Trad, Sak och Agria. Vi bedömer detta som missvisande givet de gröna obligationernas avsikter och positiva miljöeffekter.

Direkta skogsinnehav (Bergvik Skog)³⁾

Koldioxidavtrycket för Länsförsäkringar Livs innehav i Bergvik skog, per 31 december 2018, var 0,2 ton CO₂e/Mkr⁴⁾ intäkter. Utökas skogens faktiska upptag av CO₂ ges ett negativt avtryck på 631 ton CO₂e/Mkr, vilket innebär att betydande CO₂-utsläpp absorberas genom att skogen växer.

Utifrån ägarandel i Bergvik Skog har som illustrerande exempel skogens upptag av CO₂ i absoluta tal jämförts med de absoluta CO₂-utsläppen från noterade aktieinnehav i samtliga portföljer plus Bergvik Skog. Sammanvägt var skogens upptag av CO₂ nästan lika stort som CO₂-utsläppen från aktieinnehaven.

Koldioxidavtryck för Statsobligationer och obligationer från över- och mellanstatliga organisationer (SSA-innehav), jämfört med valt benchmark per 31 december 2018

²⁾ Beräkningen av koldioxidavtrycket för den här typen av tillgångar gjordes med stöd av den franska analysfirman Beyond Ratings (BR). Det redovisade nyckeltalet "tCO₂e/Mkr av BNP" är baserat på utsläpp av växthusgaser och data för bruttonationalprodukt (BNP) på landsnivå, alternativt utifrån respektive lands ägarandel och BNP av enskilda supranationals. Utsläppen omfattar båda CO₂ och andra växthusgaser från energirelaterade såväl som icke-energiorelaterade utsläppskällor.

³⁾ Under tredje kvartalet 2019 har stora delar av Länsförsäkringar Livs innehav i Bergvik Skog sålts vidare inom länsförsäkringsgruppen.

⁴⁾ En andel av Bergvik Skogs totala utsläpp och upptag av växthusgaser tillskrivs Länsförsäkringar Liv baserat på ägarandelen (15%) i bolaget per 31 december 2018. Koldioxidavtrycket redovisas i termer av intensitetsmättat ton CO₂e/Mkr intäkter. Beräkningen är baserad på uppgifter från Bergvik Skog AB och följer metodiken enligt Svensk Försäkring för noterade aktieinnehav. Eftersom data för Bergvik Skogs indirekta (scope 3) utsläpp och vireksförrådets upptag av koldioxid är tillgänglig omfattas även de av redovisningen.

Kostnadsstresser koldioxidutsläpp

Baserat på koldioxidavtrycken i Länsförsäkringar ABs investeringsportföljer beräknas kvantitativa stresstester av kostnaden för att släppa ut koldioxid. Beräkningarna görs dels utifrån förväntad prisutveckling på utsläppsrätter och dels utifrån International Energy Agencys (IEA) estimerade koldioxidpris i ett 2°C-scenario för att representera kostnaden för att släppa ut koldioxid. Resultatet visar att utsläppskostnaden kan komma att vara i storleksordningen 100 Mkr. Dock bör resultatet tolkas med försiktighet på grund av stora osäkerheter i antagande och skattningar av prisutvecklingen på utsläppsrätter och priset på koldioxid.

Klimatstress	2019 Q2	2018 Q4
Pris utsläppsrätt CO ₂ e, EUR	28,04	25,01
VaR 99,7% utsläppsrättskostnad för LFAB, Mkr ⁴⁾	140	125
IEAs 2 °C-scenario, kostnad för LFAB, Mkr ⁵⁾	81	82
IEAs 2 °C-scenario på 5 år, kostnad för LFAB, Mkr ⁶⁾	109	98

⁴⁾VaR 99,7 procent: Stresst motsvarar kostnaden på ett års sikt för Länsförsäkringar AB att köpa utsläppsrätter motsvarande koncernens samlade placeringstillgångar givet en prisutveckling på utsläppsrätter beräknat med 99,7% sannolikhet baserat på prishistorikens volatilitet.

⁵⁾IEAs 2°C-scenario: Stresst motsvarar kostnaden på ett års sikt för Länsförsäkringar AB att köpa utsläppsrätter motsvarande koncernens samlade placeringstillgångar givet en prisutveckling på utsläppsrätter enligt IEAs prognos för att begränsa temperaturökningen till 2°C. Priset är 140 USD/tCO₂e år 2040.

⁶⁾IEAs 2°C-scenario på 5 år: Stresst motsvarar kostnaden på ett års sikt för Länsförsäkringar AB att köpa utsläppsrätter motsvarande koncernens samlade placeringstillgångar givet en prisutveckling på utsläppsrätter enligt IEAs prognos för att begränsa temperaturökningen till 2°C. Priset är 140 USD/tCO₂e men här antar vi att det realiserar redan om fem år (2024).

Klimatscenarioanalyser

I syfte att få en bättre förståelse för i vilken utsträckning investeringsportföljernas CO₂-utsläpp ligger inom de gränser som krävs för att hålla den globala uppvärmningen under 2°C har Länsförsäkringar AB börjat tillämpa klimatscenarioanalyser med stöd av den franska analysfirman Beyond Ratings. Analyserna omfattar en prognos av koldioxidavtrycket för delar av portföljerna, noterade aktieinnehav samt statsobligationer och obligationer från överstatliga och mellanstatliga organisationer, fram till år 2030 och en jämförelse med de utsläppsminskningar som bedöms krävas för att hålla uppvärmningen under 2°C.

Resultaten av scenarieanalyserna visar att Länsförsäkringar AB-koncernens investeringsportföljer, i kombination med bolagets klimatpositiva tillgångar som Bergvik Skog och gröna obligationer, är positionerade väl i linje med att hålla uppvärmningen under 2°C.

Fortsatt arbete

Länsförsäkringar AB kommer fortsätta följa utvecklingen av mätetal för att bedöma klimatrelaterade risker och möjligheter. Vi har en ambition att kunna räkna på ett verksamhetsövergripande klimatscenariostress och dialog förs med möjliga externa leverantörer för detta. Parallellt pågår arbetet inom FN-projektet som beskrevs ovan och vi hoppas kunna använda de modeller och mätetal som vi tar fram där så snart det är möjligt. Vartefter mätetalen och analysen kring dessa mognar kommer vi fokusera på att, på ett tydligare sätt, sätta upp mål och riskvillighet för klimatrelaterade risker.

Mätvärden kring klimatrisk i kreditgivningen

2018 gjordes en scenarioanalys av bolåneportföljen utifrån TCFDs rekommendationer. FNs klimatpanels (IPCC) scenarier för mängden växthusgaser i atmosfären användes. Utifrån scenarierna togs estimat för temperaturökning och havsnivåhöjning fram. Estimat byggde på SMHIs prognoser och togs fram i samarbete med Länsförsäkringar ABs naturskadespecialister. Antaganden gjordes om att temperaturökningen och havsnivåhöjningen hade en viss påverkan på hushållens disponibla inkomst och därmed på hushållens återbetalningsförmåga. Havsnivåhöjningen antogs även ha en påverkan på fastigheternas marknadsvärde. Utifrån scenarioanalysmodellen är det möjligt att estimerade förväntade kreditförluster vid olika scenarier och tidshorisonter. Resultatet visar att förväntade kreditförluster blir påtagliga först vid extrema scenarier och drivs då primärt av försämrade marknadsvärden på fastigheter. Det finns dock en stor osäkerhet i resultatet då modellen bygger på ett flertal antaganden.

Mätvärden kring klimatrisk i försäkringsaffären

För försäkringsaffären har känsligheten för fysisk klimatrisk testats i modellen för skadeförsäkringsrisk. Länsförsäkringars interna riskberäkningsmodell har en metod för att aggregera skadeförsäkringsrisk där risker för olika segment blir beroende av att definiera gemensamma riskdrivare. Även riskdrivare kan ha beroenden sig emellan. En riskdrivare är en enskild händelse som kan påverka skadeutfallet i flera affärer samtidigt, till exempel storm eller inflation. För att mäta känslighet mot klimatrisk identifierades i ett första steg vilka riskdrivare i modellen som är förenliga med fysisk klimatrisk. I ett andra steg höjdes skadekostnaden för de klimatrelaterade riskdrivarna och korrelationen mellan dem ökade. Resultaten visar att affären är robust för ökad stress på de klimatrelaterade riskdrivarna även med grova antaganden om ökade skadekostnader och korrelationer. Arbetet pågår med att utveckla metoden för att kunna analysera skadeförsäkringsrisken med högre precision.

Direkta utsläpp från verksamheten

Länsförsäkringars egna direkta utsläpp minskade något under 2018, jämfört med 2017, och uppgick till 989 675 (997 870) kilo. Tjänsteresor med flyg stod för den största andelen, 66 procent, av de direkta utsläppen. En dubbel klimatkompensation gjordes under 2018, via South Pole, till ett skogsprojekt i Indien.

FOTO: STEADY HAND

